

Segítettek a katonák Mesteremberekről Száloptikás távközlés

A Magyar Néphadsereg katonái részt vettek Szank térségében a Nagyalföldi Kőolaj- és Földgáztermelői vállalatok zárszerkezetének jégtelenítésében, több mint 500-an pedig a budapesti pályaúdvárokat, valamint a vidéki nagyobb vasúti csomópontok befagyott váltóinak jégtelenítését és tisztítását végezték. Dolgoztak a Nyugati pályaudvaron is ahol a tűzvesztés miatt kapcsolatban 2500 láda anyagot mentettek meg, illetve raktak ki. A Tiszán Cigánd térségében több mint 7 kilométer jégtorlaszt robbantottak fel.

A kijelölt alakulatok katonái a számukra szokatlan, nehéz feladatokat fegyverrel, baleset nélkül hajtották végre, ezért elismerés és köszönet illeti őket — állapították meg a honvédelmi tárca illetékesei.

„Gyönyörű álmodtunk..."

„Gyönyörű álmodtunk... álmodunk... — újságolta nemrég egyik ismerősöm, akiről baráti körben köztudott, hogy építkeznek. „Karba tett kézzel álltam a gázos telek közepén, és királyi göggel fogadtam a sorban elém járó iparosokat. Ott hajbókkoltak előttem a város legjobb kőművesei, szobafestői és mázólok, vízvezeték- és fűtésszerelők, gázosok, asztalosok, parkettázók, tapétázók, redőnykészítők, és versenyben ajánlgatták szolgáltatásaikat. Én meg, legjobb belátásom szerint válogattam közülük, mígnem összeváltak az általam kínált munkán. Akkor csepetapát kerekedett, hogy hirtelen fölriadtam álmomból. Sajnos. Mert mire ébredtem? Tengernyi gondra: honnan is keressek hát megbízható, jó kőművest, szobafestőt és mázólok, vízvezeték-szerelőt, gázost, asztalost, parkettázót, tapétázót és redőnykészítőt. Azt hiszem, az álmok ezután nem csapnak be, hisz a mesterek utáni futkosás miatt jószerevével majd le se hunyam a szemem éjszaka-kánként.”

Ez a történet jutott eszembe, amikor hírül vettem: iparosudvar nyílik Zombomb. Vásár, ahol a mesterek munkáját adják-veszik, ahol nem a megrendelő fut a mester után, az meg előle, hanem közösen tárgyalnak a kölcsönösen előnyös üzletről. A KIOSZ városi titkára elmondta, azért szervezték meg az

építők és építetők találkozója azon a március eleji vasárnapon, hogy hozzásegítsék tagjaikat a munkaszervezéshez.

Értekezésre vetemedett otthonról gondjait, kissé meglepett maga az ötlet, hiszen eddig sokkal inkább panaszkodtak mesterhiányra az építetők, mintsem munkahiányra a kisiparosok. Fordult volna egyet a világ? Fráter György városi titkár szerint úgy tűnik, most mintha szükség lenne az iparosok megrendelőkre. A zombói kezdeményezés is bizonyítja, hogy szükségük van az efféle segítségre. Több mint 60 kisiparos töltötte meg az „udvart”, ugyanakkor a vártnál kevesebb megrendelő volt kíváncsi a vásárra. Közülük is többen csak címek után kurtáltak, nem ültek le a tárgyalóasztalhoz. Akik meg ültetést kötöttek — összesen 90-et —, alaposan tájékozódottak az iparosok tudásáról — amit melleleg nem is rejtettek véka alá — megismerték az árakat, elkészítették a kalkulációt, egyszóval senki nem árult és nem vett „szákbamacs-kát”.

Az első sikeres kísérletet — a KIOSZ ügy tervezői —, újabb próbálkozások követik. Ugyancsak Zombomb rendezik meg a mezőgazdasági kisgépek karbantartásával kapcsolatos szaktanácsadást az érintett kisiparosok, szövetkezetek részvételével. A megrendelő és a mesterek egymásra találását segítő akciót virág- és dísznövény-árusítással is szeretnék színesíteni.

Mindezt hallva, bennünket, városiakat elfog a sárga irigység: de szívesen mennénk el még egy olyan vásárra, ahol helyünkbe jönnek az iparosok, s ahol kedvünkre, igényeink szerint válogathatunk fölajánlott szolgáltatásaik között. Szívesen szippantanánk a tavaszi virágok illatából is. Mint megtudtuk, ennek egyetlen akadálya egyelőre a helyiséghiány. De már abban is álmaink megvalósulását látunk, ha lenne Szegeden egy fal, amelyen elférne az ilyen-olyan munkát űző kisiparosok névsora. Mert egy külön telefonkönyvről már álmodni sem merünk. De az aranykezű mestert, akire szükségünk van, valahogy csak meg kell lenniük. Akárcsak a mesternek a jó kuncsaftot. Örvendünk hát minden lépésnek, amelyet a KIOSZ e találka sikeréért tesz.

Könnyű csőkiagyó

Hajlékony, könnyű és rendkívül tartós csővezeték-fejlesztettek ki ausztrál szakemberek, amely levegő, gázok, folyadékok és kisebb szemcsés szilárd anyagok szállítására alkalmas. A Spiratubának nevezett cső műanyagból bevont, szőtt textíliából készül, külső felületén acélspirállal. Különböző — legfeljebb 8 méter — hosszúságban 9 és 100 cm közötti átmérővel gyártják. Több darab összekapcsolásával hosszú csővezeték is képezhető. A Spiratube rugalmas — hosszának 25 százalékára nyomható össze minden sé-

rülés nélkül —, könnyen szállítható és tárolható. A darabok egymáshoz és más berendezéshez egyszerűen és gyorsan csatlakoztathatók.

A könnyű csővezeték éles hajlításokat is minden maradandó alakváltozás nélkül kibír. Felszerelése egyszerű. Alkalmazási területe: Szellőzés, por és füst eltávolítása; száraz cement, műtrágya, liszt, hulladék, fűrészpör, kórom, cukor, szappanpehely, mindenféle szilárd anyag stb. szállítás. A továbbított közeget, illetve anyag 10–150 Celsius-fok közötti hőmérsékletű lehet.

Értéktörző könyv Hasonmás kiadás Szegediől

Most, amikor az értékek őrzése és gyarapítása minden területen annyira fontos, külön elismerés jár a Szegedi Nyomdának és nyomdászainak, hogy az *Allami Könyvterjesztő Vállalat* reprint sorozatában nemrégiben előállította J. Möller német szerző művét, amelyet magyarra Mokri Benjámin fordított. A magyar nyelvű kiadás címe: „Az Európai Manufaktúrák és Fabrikák Mesterség Műveik”. És Pesten adták ki *Tratner János Tamás* betűivel, valamint költségére. Annak idején kézikönyvnek szánták, „a Nevelőknek, és kisebb rangú közönséges Tanító-társainak számokra; a geográfiai és technológiai Tudományok tanításakor való használatra.”

A szerző művét Altonában, 1814-ben írta, és olyan nagyratörő szakmai jártasságról szól egyes fejezeteiben, hogy a mai kor emberének is kiválthatja csodálatát. Részletesen foglalkozik az ércekkel, az ezekkel épülő iparokkal a kőbányászattal, a porcelánnal, és a bányaterméseket felhasználó iparokkal. Részletesen tárgyalja, tanító jelleggel az élelmiszerek és italok előállítását, ezek nyersanyagait, a különböző faiparokat, ezek alapanyagait, nem feledkezve meg az erdőről sem. A könnyűipar területéről ismerteti a lent, a kendért, a pamutot, a dohányt, az indigót és a cikóriát. Az állattenyésztési fejezetben is arra törekszik, hogy kiemelje a bőrből, a gyapjúból, a tollból, a húsból előállított termékeket, ezek előállítási módjait, de kitér a hulladékok feldolgozására is. Foglalkozik a selyemmel, a mézzel és a viasszal, valamint az ezekkel épülő technológiai eljárásokkal.

Fejezeteiben a külföldi példák és eredmények mellett szerepelnek a hazai viszonyok és eredmények is. *Mokri Benjámin* J. Möller Németországban került kapcsolatba *Mokri Benjámin* (1775–1826) tulajdonképpen író és irodalomtörténész volt, de természettudományokban is nagy jártasságú polihisztor. Jénában és Göttingenben tanult, majd itthon a híres *Pápai Kollégiumban* tanított több tárgyat. Irodalomtörténeti és természettudományi tanulmányait értékelve több külföldi tudós társaság tagjai sorába fogadta. Történeti és biográfiai lexikona alapműnek számít. Mokri lelkesedéssel tanította a

francia felvilágosultakat, dicsérte a jogbágyfelszabadító kezdeményezéseket és a fizikát magyarul oktatta. *Mokri Benjámin* műve tulajdonképpen J. Möller: *Technológia* című munkájának magyarra fordított változata, amely számos hazai adatot tartalmaz, és megadja a magyarországi iparágak helyzetét is. A most recenzált mű kitűnő tájékoztató és egyben korrajz, részint az 1800 körüli egyetemes gazdasági fejlettségről, de a magyar viszonyokról is.

Szerencsés a hasonmás kiadás, aminek eredményeként az eredeti formában, a hajdani betűkkel és fedőlappal — a hátsó lapon eredeti képek egy brüsszeli fonóról és egy kovácsműhelyről — gyönyörködhet a bibliofil ember a múltból a manák is szóló könyvritkaságokban.

Mokri Benjámin az a törekvés is kicseng, amely az ország restségét és tunyaságát ostromozta, kipellengetve a tétlenkedésre csábító önelégültségünket. Ösztökéi nemzeti szellemünket, amelytől már a közelgő reformkor szellemében többet vár nemcsak Mokri, hanem az egész magyar nép. Ki kell törni az elmaradottságunkból, mert csak így lehet termékeinkkel versenyt vállalni. Korszerű agrártermelés szükséges, amelyre a céhvilágnál a modernebb ipar is teremthető lenne. Aztán egy-egy fejezet kapcsán buzdít a világereszkedelmre, amelyhez legalább annyira nem értünk, mint a modern termeléshez.

Ez a kézikönyv elsősorban technológiai írásmű, de Mokri minden vonatkozásban hozzáértő magyar, ill. hazai adataival egy kicsit gazdaságpolitikai munka is. Racionalizmusa, okfejtései szervesen beleépülnek azokba a későbbi törekvésekbe, amelyek nem sokkal később *Széchenyi István* háromkönyvében — *Hitel-Világ-Stádium* — teljesebben ki, és most már jelentősebben megmozgatta a honi társadalmat, amely mindig hajlamos volt a nemzetvesztő és téspező konzervativizmusra.

Mokri így ajánlja könyvét az olvasónak: „Minden ezen tudományhoz érő egyenes szívű s itéletű E. Olvasótul hibáimnak fundamentumot megjobbítását tisztelettel és köszönettel fogom venni.”

Bitvai Jenő

A táppénzről

A táppénz kiszámítására vonatkozó új rendelkezésről kér tájékoztatást. Ez S.-né szegedi olvasónk. Ez év január végén lett keresőképtelen, majd két hétre kórházba is került, jelenleg táppénzes. Kéri, ismertessük, mit mond esetével kapcsolatban a jogszabály?

A táppénzre vonatkozó jogszabályok 1985. január 1-től változtak. Az új rendelkezések szerint az, aki 1984. december 31-e után lett keresőképtelen, vagy került kórházba, a táppénzének megállapításánál már a nyugdíjjárukkal csökkentett keresetét kell alapul venni. A táppénz mértéke — a pályakezdő fiatalok kivételével — a napi átlagkereset 65 százaléka; kéteves megszakítás nélküli biztosítás esetén a napi átlagkereset 75 százaléka. A táppénz szabályai egyrészt kedvezőbbek, másrészt kedvezőtlenebbek. Kedvező az a rendelkezés, hogy a kórházi ápolás idején a táppénz teljes összegét kapja a beteg, továbbá, hogy hosszabb ideig keresőképtelen beteg — ha keresőképtelensége 1984. december 31-e után kezdődik — a keresőképtelenség 31. napjától 5 százalékkal, 91. napjától pedig további 5 százalékkal több táppénzt kap. Tehát aki 65 százalékos táppénzre jogosult, az a 31. naptól 70, a 91. naptól 75 százalékos táppénzt kap, aki pedig 75 százalékra jogosult, az hosszabb keresőképtelenség esetén 80, majd 85 százalékos táppénzt kap. Természetesen ez a rendelkezés nem vonatkozik azokra, akiknek a táppénzét az elért keresetből függetlenül meghatározott összeg alapján állapították meg, például alkalmi fizikai munkavállaló, háztartási alkalmazott és azokra sem, akiknek a táppénzalapjából nyugdíjjáru-

kot levonni nem kell, pl. kisiparosok, magánkereskedők stb.

Egy másik változás, hogy — mint korábban év végi részesedést — most a jutalmat is csak hosszabb keresőképtelenség esetén tekintik táppénzalapnak, a jutalom után is csak a 31. naptól jár táppénz.

Igen kedvező a rendelkezés a pályakezdő, valamint a pályakezdő szülő nő számára. Az, aki 18. életévének betöltése előtt válik keresőképtelenné, vagy aki iskolai tanulmányainak befejezését követő 180 napon belül biztosítottá válik, és megbetegedéseiig, megszakítás nélkül biztosított, az akkor is 75

százalékos táppénzre jogosult, ha nincs kéteves korábbi biztosítása.

A táppénz alapja az irányadó időszakban elért kereset nyugdíjjárukkal csökkentett összege. A kereset napi átlaga — az év végi részesedés és a jutalom, valamint a prémium és a jutalék kivételével — azt az elért keresetet kell figyelembe venni, amely a dolgozóknak a keresőképtelenség első napjától közvetlenül megelőző naptári évben végzett munkáért járt. Olvasónk 1985-ben vált keresőképtelenné, tehát a táppénz alapját a nyugdíjjárukkal csökkentett 1984. évi keresete képezi.

Dr. V. M.

Ch. Á.

Családi események

helyi Mihálynak és Csonka Katalinnak Nóra, Kurucz Józsefnek és dr. Petróczy Erzsébetnek Éva, Török Józsefnek és Komáromi Annának Rita, Szabó Józsefnek és Tóth Terézia Rózsának Melinda, Sörgy Józsefnek és Horváth Juliának József László, Kisapáti Tibor Zoltánnak és Masir Borbála Viktóriának Tibor, Hóbor Ferencnek és Tácsi Irén Vilmának Ferenc, Szógi Jánosnak és Molnár Juliannának Zoltán, Szabó Sándor Annának és Nemeth Franciskának Annamária, Pálfi Jánosnak és Herpai Csillának Arpad Gábor, Molnár János Kálmánnak és Csikós Júlia Erikának Mónika Veronika, Tóth Jánosnak és Tóth Erzsébet Máriaának János Adam, Erdős Mihály Zoltánnak és Pallagi Gyöngyi Editnek Judit, Lajkó Mihálynak és Budai Erzsébetnek Andor, Bartucz Jenőnek és Tábit Erikának Nikolett, Vigh Mihálynak és Schöpfer Christinának Mihály, Török Ferencnek és Vajda Judit Máriaának Tamás Gábor, Bálint Istvánnak és Laki Mártina István Péter, Bíró Lajosnak és Fodor Mária Magdolnának Dániel, Varga Tibornak és Kálmán Máriaának Balázs nevű gyermekük született.

HALALOZÁS

Kopasz Sándor, Lantos Sándorné Suljok Erzsébet Mária,

Stark Ilona, Székely István, Tolnai József, Piti Sándorné Kiri Mária, Mészáros György, Horváth Rozália, Kopasz Sándor, Varga Jánosné Gyulai Anna, Körösi Sándorné Csuri Anna, Bertényi Ferenc Sándor, Szilágyi Ferenc, Balogh István, Cseh Mária Magdolna, Tóth Istvánné Szőke Ilona, Gyimesi Mária, Tombácz Lajosné Ördög Rozália, Papp Józsefné Dubszki Terézia, Széplál Imre, Mezei Mária Gizella, Lengyel Lajos, Varga Bálintné Pap Eszter, Oláh János, Balogh Pálné Szabó Mária, Fogas István, Rovó Jánosné Marton Erzsébet, Hegedűs János, Kurucsi Mihály Máténé Rökk Piroška, Bánfi Jánosné Szűcs Emília Mária, Kocsk Antalné Sebők Anna, Csizmadia Jánosné dr. Benkó Katalin Piroška, Varga József, Szántai Balázs, Simon Ernő János, Molnár József, Tóth Mihályné Terhes Anna, Jójárt Sándor, Bérczi Istvánné Magyar Györgyi, Csuri Julianna, Voros Istvánné Pap Ilona, Bodvai Károly Pál, Santa Mártonné Császár-Putyi Veronika, Fenyvesi János, Farkas Ferenc, Fekete Mihályné Tóth Júlia, Nacsá Imréné Mester Magdolna, Pesti Ferenc, Uhrin Tamás, Bihari Antal, Cseh Ferencné Szűcs Gizella, Jevremov Demeter Mita, Haska Józsefné Csúcs Viktória, Barabás Ernő Miklós, Abraham Józsefné Juhász Julianna, Kovács Ferenc Lajosné Back Katalin, Rácz András, Bálint Károlyné Szabó Erzsébet, Simon Sándor Ödön, Daka Józsefné Tanács Julianna, Körber Zoltán József, Hajdú Sándorné Pálóc Erzsébet meghalt.